

zadnjih celih 88 let v svoji oblasti in jo na Vrbanovo sami radi zapustili. Drugi den so se potem od Stare Orsove pripeljali vojaki hrvatskega regimenta Sokčevičevega štev. 78 ter so na mesto, kjer je turški prapor z zlatim polumesencem nakinčan plapolal, posadili črno-žlto cesarsko zastavo z dvoglavatim orlom. Obrist Bogovič je sedaj višji poveljnik na otoku, turški paša mu je izročil vse, kar je bilo na njem: ljudi, mestice, kanone in precej streliva. Bolj dolgi nego široki otok je bil do cesarja Leopolda I. pust in prazen; le tolovaji in ribiči so se včasih po njem potikalci. Toda l. 1685. so cesarski vojaki, zapodivši čez Dunav poslednje čete turškega velikega vezirja Karemstafe, ki je pred Bečem tepen bil, ter so na tem otoku pozidali močno trdnjavco in jej dali ime: Nova Orsova. Glavni namen tej trdnjavi bil je ta, da bi se turškim ladijam vožnja po Danavu zaprla. Cesar Karol VI. je mesto in trdnjavco povekšal. Vkljub temu so se pa Turki l. 1738. polastili mesta in jim ni bilo treba niti dolgo streljati v njo iz srbskega pobrežja. Tako slabo so se naši vojaki takrat branili. Veliko krepkejše so se Turki v njo zarili in srdito 4 mesence branili, ko je 52 let poznej zopet poknila turška vojska (l. 1790). Vse streljanje ni zdalo nič, napisled je Turka glad pritisnil, da se je Avstrijancem vdal. Tako je zopet zaplapolala avstrijska zastava nad Novo — Orsovo. Ali samo eno leto je ondi ostala. Vsled miru, sklenenega v Sistovu, smo se Avstrijanci zopet morali umakniti Turkom, in pri tem je ostalo do letos. Turki so med tem Ada-kaleh z trojnim rovom in z 11 šancami obdali in proti rumunski strani nastavili 4 Kruppove kanone. Mestice je polno skoro samih kosarn in ulice so tako tesne, da se strešja nasproti stoječih hramov malo da ne dotikajo drugo drugega. Obdano je z ozidjem po 3—4 metre visokim. Posamezne šance so z kritimi rovi in shodniki v zvezi, velikanski kanoni in možnarji so vedno navrti na obojno strugo Dunava. Nobena ladija ne more mimo, da bi nje stražarji na otoku ne videli. Nekaj časa so turški stražarji jako nadlegovali brodnikom, vsako ladijo so prejeli, jo preiskali in mnoge le proti velikim darilom v denarjih spustili. Zadnji čas se je malokdo več brigal za Ada-Kaleh; toda l. 1849 se je zopet veliko o tem otoku govorilo. Puntarski Magjari so bili od naših vojakov pa tudi od Rusov tepeni; pri Vilagošu se jih je 40000 ruskemu generalu Paskijeviču podalo. Magjarski diktator, znani Košut, je pa z ministrom Szemerejem iz Debreczina pobegnol proti Turčiji ter je seboj imel zlato krono sv. Štefana. Ko je prišel do Dunava blizu Stare-Orsove, jo je globoko v zemljo pokopal in se potem po že priredjeni ladiji podal k Turkom v Ada-Kaleh. Tukaj se je mudil 5 dni ter potem odpeljal v Ruščuk in Carigrad. Od tiste dobe se po svetu steplje; sedaj prebiva sila postaran blizu Turina na Italijanskem. Krono sv. Štefana so poznej našli in izkopali ter našemu

cesarju dali nazaj. L. 1868. bil je z njo slovesno kronan v Budim-peštu za ogerskega kralja. Ada-Kaleh pa je sedaj zopet v naši oblasti, zopet obvelja ime: Nova Orsova; turško ime pa zgne z Turki vred.

Smešničar 25. „Previdnost.“ Nekši sodnik pitao nekšega tesára, ki je za svedoka zevzani bio: „kak daleč je stao od oni ljudi, ki so se bili (pretepalci)? Ravno na štiri i na pol stopaja.“ „Ali kakda je mogočno, ka oni to tak gvtišno znajo?“ „Mislo sam si: lehko de me zato kakši nore pitao pa sem zmero.“ Prijatelj prekmurski.

Razkritje Slomškovega spomenika

v mariborski stolni cerkvi se bo z cerkveno in narodno svečanostjo vršilo v pondeljek 24. junija. Načrt: 1. pridiga (kanonik Kosar), razkritje, slovensna infilirana meša v stolni cerkvi ob 10. uri dopoldne, Te Deum; 2. Obed v čitalnici; 3. Občni zbor ob 4. uri popoldne v čitalnici a) nagovor predsednikov, b) poročilo tajnikovo in denarničarjevo, c) izročitev spomenika, d) sklep zastran še ostalih denarjev, f) sklep zborna; 4. Beseda v čitalnici ob 8. uri zvečer a) govor slavnostni (dr. Jan. Bleiweiss), petje, deklamacije in godba. K besedi povabljeni so vsi čestitelji Slomškovi, k občnemu zboru pa a) vsi dekanji na Slovenskem, b) vsi predsedniki slov. čitalnic, c) vsi uredniki slov. listov, d) odlični narodniki od odbora posebi povabljeni.

V Mariboru 17. junija 1878.

Janez Kačič. Marko Glaser.
Dr. Srnec. Davorin Valenčak.
Dr. Lav. Gregorč.

Razne stvari.

(Posvečevanje novih mešnikov) za Lavantinsko škofijo bodo milostljivi knez in škof opravljali 18. 20. in 22. julija.

(G. R. Rižnar) ni pisatelj dopisa od sv. Tomaza v štev. 22. „Slov. Gosp.“

(Nov živinski sejm) bo 2. julija na Polenšaku v ptujskem okraju; oskrbnik sejma je krčmar g. Martin Cizerl.

(Važno za konjerejce). V Ptiju bode 22. junija e. kr. komisija konje kupovala in naj posestniki te priložnosti ne zamudē. Konji za jahanje, ki ne smejo čez 10 let stari biti, plačujejo se po 250 fl., konji za vožnjo pa do 350 fl. in ne smejo čez 12 let stari biti.

(Dunajski listi pravijo o Seidlju) da je baron Hackelberg njega in Heilsberga in Foreggerja razžalil, radi česar je Seidl na dvoboju zazval Hackelberga, toda prijatelji so dvoboju ali duel zabranili. Penzionirani Seidl bi še le dober bil za „freibiligarja“ proti Turkom v Bosniji. Ondi bo menda kmalu dosti prilike za „ravsanje.“

(Svitli cesar) so darovali 400 fl. za šolo v Krežabaj pri Velikoveu na Koroškem.

(Mahrenberška velika srečna) je se razpisala tako, da bo okolica od trga ločena.

(Toplic obiskoval) je prišel v Slatino vojvoda Pero Pejovič, ki je lani Salejmana po Črnegori strašno pretepal, v Dobrno pa znaui Moric plem. Kaisersfeld.

(Konja in voz vkradli) in proti Hrvatskemu odpeljali so Gselmanu v Radyanji.

(Dražbe) 24. jun. Flor. Čiček 1850 fl. v Rogacu; 25 Luka Fric na Donački gori 2630 fl. 26. jun. Anton Gaberšek 1980 fl. 27. jun. Frančiška Sirk v Radgoni 800 fl. 28. jun. Rok Justnik pri sv. Lovrencu 1000 fl. 1 jul. Simon Kuražija 1100 fl. Fr. Turnšek v Založah 1896 fl.

Loterijne številke:

V Trstu 15. maja 1878: 19, 18, 28, 85, 37.

V Linetu 65, 9, 43, 68, 3.

Prihodnje srečkanje: 28. junija 1878.

Služba organista in mežnarja

se išče. Ponudbe franco na poste restante
M. Nr. 101 Celje.

Šolske službe

so za namestiti in sicer:

1. služba podučiteljice na ljudski šoli II. razreda v Ljutomeru in

2. po ena podučiteljska služba na šolah IV. razreda v sv. Križu in v Mali nedelji.

Prosilci nemškega in slovenskega jezika zmožni naj vložijo po poti predpisani do 30. julija t. l. svoje obložene prošnje pri dotednem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru,
dne 25. maja 1878.

3—3 Prvosednik: Premerstein m. p.

Mlad fant,

kteri je eno ali dve leti realko ali vsaj 6. razred ljudske šole z dobim vspehom dovršil, 14 let star, močne zdrave narave in od dobrih staršev, se sprejme v špecerijsko štacuno

M. Berdajs-a

v Mariboru.

1—2

V Žavcu sedaje kovačnica v najem,

katera je z vsem potrebnim orodjem preskrbljena in na dva ognja dela. Kovačnica je v najboljšem stanju in na prav lepem prostoru. Posebno dobro bi shajal kovač, ki se zraven tudi na živinozdravstvo razumi, ker v celiem takajšnjem kraji nobenega takega ni. Ponudbe, če mogoče rekomandirane, sprejme

Helena Kočevar

Žavec (Sachsenfeld.)

1—2

Priporočba.

Kupčija z suknom, vsakdanjim in modnim blagom

Jožefa Bergleza

v MARIBORU,

na glavnem trgu, na oglu stolne ulice, priporoča slavnemu občinstvu svojo novo in zvesto odbrano blago: Brnskega sukna, medne robe, barvanih pa tudi črnih snovij za obleke, potem bogato zalogo perkaljev, belega platna, žameta, žide, širtingov, porhatov, posteljne robe, potem robo za blače, podšive, razno barvane pa tudi črne, židanih robcev in mnogo drugih v to stroko kupčijstva spadajočih reči. Postrežba je točna, cena mogoče nizka. Zunanjim naročilom se hitro ustreza.

1—3

2—3

URE

za cerkve, grade, poslopja na kmetijh izdeluje

Andrej Berthold

v Gnas-u na Štajerskem.

Do sedaj jih je izdal 76 v največjo zadovoljnost dotednih naročnikov, ker so ne samo vestno in trdno narejene, ampak tudi ker so primeroma le malo denarjev stale. Sedaj mu pomaga jegovi 3 sinovi, strokovnjaki in mojstri v tem poslu; tudi ima vedno nekoliko ur v zalogi na ogled in ponudbo, manjših in večjih. Kako zanesljiv in zaupanja vreden da je ta urar, to svedoči pristavljeni spričevalo:

"Podpisani župnik je samo ustmeno naročil novo cerkveno uro za zvonik. Vendar je g. Berthold ob dogovorjenem času in brez povisjanja cene željeno uro naredil in v zvonik postavil. Od 18. junija 1875. sem imam priliko vsak dan opazovati in prepričati se, da je nova ura res izvrstno, morebiti v tej stroki edino delo na Štajerskem, ura bije namreč tudi četrtninke in ponavljajo vselej na večjem zvonu, koliko je ravno poprej na uri bilo. Zato bodi g. Andrej Berthold, urar v Gnas-u, vsem vrlo priporočen!"

Franc Legwarth
kanonik in župnik na Grabnu v Gradeu.

